

Wymagania edukacyjne na oceny z historii w klasie 8 okres I rok szkolny 2023/24

(na podstawie materiałów udostępnionych przez GWO)

Temat;	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
1. Wybuch II wojny światowej	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - datę: 1 IX 1939 - żądania Hitlera wobec Polski - cele wojny Niemiec przeciw Polsce <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić okoliczności wybuchu II wojny światowej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - treść paktu Ribbentrop–Mołotow <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: pakt Ribbentrop–Mołotow 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: III 1939, 23 VIII 1939 <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić międzynarodowe położenie Polski latem 1939 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzec związek między charakterem działań zbrojnych a celami wojennymi sformułowanymi przez Hitlera - porównać stosunek sił armii polskiej i niemieckiej w początkowej fazie wojny obronnej 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić przyczyny działań i poglądów polityczne prezentowane przez polityków europejskich przed wybuchem II wojny światowej
2. Wojna obronna Polski	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1 IX – 5 X 1939, 17 IX 1939 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: wojna obronna (kampania wrześniowa) <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podać przykłady zbrodni dokonywanych przez wojska niemieckie w Polsce - wskazać na mapie 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 3 IX 1939, 28 IX 1939, 5 X 1939 - daty kolejnych etapów wojny obronnej - postać: majora Henryka Sucharskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: wojna błyskawiczna, wojna totalna, „dziwna wojna” 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty najważniejszych starć i bitew wojny obronnej <p>- postacie: kapitana Władysława Raginisa, generała Tadeusza Kutrzeby, generała Franciszka Kleeberga</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: czwarty rozbiór Polski 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić okoliczności i skutki najazdu sowieckiego na Polskę - przedstawić bilans wojny obronnej 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować różne postawy społeczeństwa polskiego wobec wojny

	podział ziem polskich między Trzecią Rzeszę a ZSRR	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić cele działania Niemców w Polsce podczas wojny obronnej - wyjaśnić postawę Francji i Anglii podczas wojny obronnej 	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić na wybranych przykładach, na czym polegała bohaterska postawa żołnierza polskiego w czasie wojny obronnej 		
3. Podboje Stalina i Hitlera	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none"> - daty: 10 V 1940, VII – X 1940, 22 VI 1941 Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: alianci, bitwa o Anglię, NKWD Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> - wskazać na mapie najważniejsze wydarzenia związane z działaniami zbrojnymi w Europie Zachodniej w 1940 r. 	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none"> - etapy ekspansji Stalina w Europie Wschodniej - etapy ekspansji Hitlera w Europie Zachodniej Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> - wskazać na mapie podział Francji dokonany przez Hitlera - przedstawić straty poniesione przez ZSRR w pierwszych miesiącach wojny z Trzecią Rzeszą 	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none"> - daty: XI 1939 – III 1940, VI 1940, IV 1941, 22 VI 1940 Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: wojna zimowa, linia Maginota Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować relacje między Trzecią Rzeszą i ZSRR w latach 1939–1941 	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić przebieg wojny zimowej - przedstawić przebieg agresji Trzeciej Rzeszy na Danię i Norwegię, na Francję i na Wielką Brytanię oraz na Związek Radziecki 	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> - opowiedzieć o działaniach zbrojnych podjętych przez Włochy Mussoliniego - wskazać na mapie zmiany terytorialne po wojnie zimowej
4. W okupowanej Europie	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none"> - poglądy Hitlera na temat Słowian i Żydów - miejsca, w których 	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none"> - główne założenia ideologii nazizmu dotyczące podziału ludzkości na rasy 	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1942, 19 IV 1943 - zna postacie. M. Edelmana, M. Anielewicza 	Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: Żydowska Organizacja Bojowa (ŻOB) - znaczenie 	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować położenie ludności w okupowanej Europie Zachodniej i Europie Wschodniej

	<p>powstały największe obozy zagłady na ziemiach polskich</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: getto, eksterminacja, obóz zagłady, Szoah (Holokaust) <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienić widoczne na zachodzie Europy przejawy walki z okupantem i współpracy z nim podczas wojny 	<p>- przyczyny wybuchu powstania w getcie warszawskim</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: Porajmos - na czym polegało tzw. „ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej” 	<p>- przyczyny, które zdecydowały o wykorzystaniu ziem polskich jako miejsca eksterminacji Żydów</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: rząd kolaboracyjny <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzec różnice w położeniu ludności w okupowanej Europie Zachodniej i Wschodniej 	<p>stwierdzenia, że uczestnicy powstania chcieli „wybrać sposób umierania”</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić przebieg powstania w getcie warszawskim 	<p>- opowiedzieć o zagładzie Romów</p>
5. Wielka koalicja	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - datę: 7 XII 1941 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: wielka koalicja <p>Uczeń potrafi:]</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienić najważniejsze państwa wchodzące w skład wielkiej koalicji 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ramy chronologiczne bitwy o Atlantyk <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: bitwa o Atlantyk, konwój, „wilcze stado”, U-Boot - znaczenie japońskiego ataku na Pearl Harbor dla przebiegu II wojny światowej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazać na mapie miejsca bitew na froncie wschodnim 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: blokada Leningradu - znaczenie bitwy o Atlantyk dla przebiegu II wojny światowej - znaczenie walk pod Leningradem, Stalingradem i Kurskiem dla przebiegu II wojny światowej 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić przebieg działań zbrojnych na froncie wschodnim 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić najważniejsze informacje dotyczące przebiegu bitwy o Atlantyk

<p>6. Zwycięstwo aliantów</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 6 VI 1944, 8 V 1945, 6 VIII i 9 VIII 1945, 2 IX 1945 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: bezwarunkowa kapitulacja <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazać Monte Cassino na mapie - wyjaśnić, dlaczego Amerykanie zdecydowali się zrzucić bomby atomowe na Japonię 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czynniki, które zadecydowały o klęsce Trzeciej Rzeszy <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: kamikadze - znaczenie lądowania aliantów w Normandii dla dalszych działań zbrojnych w Europie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzec konsekwencje użycia broni atomowej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: IX 1943, V 1944 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: desant, „żabie skoki” - znaczenie zwycięstwa w bitwie pod Monte Cassino dla dalszych działań zbrojnych w Europie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić przebieg walk pod Monte Cassino 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyrazić opinię na temat decyzji o wykorzystaniu broni atomowej - przedstawić wydarzenia na froncie zachodnim w 1944 r. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić przebieg działań zbrojnych w Azji w latach 1941–1945
<p>7. Decyzje wielkich mocarstw</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postać: Franklina Delano Roosevelta - pojęcie: wielka trójka <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazać państwa, które poniosły największe straty osobowe podczas II wojny światowej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - najważniejsze cele polityki wielkich mocarstw uczestniczących w II wojnie światowej - pojęcie: Karta atlantycka <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzec sprzeczność interesów aliantów 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: VIII 1941, XI – XII 1943, II 1945 - postanowienia Karty atlantyckiej - postanowienia konferencji w Teheranie i konferencji jałtańskiej 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić założenia polityki przywódców ZSRR i Stanów Zjednoczonych - przedstawić okoliczności, w jakich doszło do podpisania Karty Atlantyckiej i konferencji w Teheranie 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - znaczenie decyzji podjętych na konferencji jałtańskiej dla losów państw i narodów Europy Wschodniej

		- przedstawić skutki militarne, społeczne i gospodarcze II wojny światowej			
8. Polska pod okupacją	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - miejsca największych kaźni narodu polskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: Generalne Gubernatorstwo (GG), Palmiry, „Generalny plan wschodni” <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić podział ziem polskich między Trzecią Rzeszę i ZSRR po klęsce kampanii wrześniowej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postacie: Ireny Sendler, Jana i Antoniny Żabińskich <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cele niemieckiej i radzieckiej polityki na podbitych ziemiach polskich - różnicę między obozem koncentracyjnym a zagłady <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić różne postawy społeczeństwa polskiego wobec Holokaustu 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: IV 1940, VI 1940, 1942, 1940, 1941 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: „Żegota”, szmuglowanie, Sprawiedliwy wśród Narodów Świata, sowietyzacja, deportacja 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić różne formy represji stosowanych wobec narodu polskiego na ziemiach wcielonych do Trzeciej Rzeszy, w Generalny Gubernatorstwie oraz na ziemiach okupowanych przez ZSRR - opowiedzieć o działalności Polaków ratujących Żydów podczas okupacji 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ocenić politykę Hitlera i Stalina wobec narodu polskiego
9. Rząd londyński i Polskie Państwo Podziemne	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - datę: 17/18 IX 1939 - postać: Władysława Sikorskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: Polskie 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postacie: Władysława Raczkiewicza, Władysława Andersa - główne tezy polskiej polityki zagranicznej - nazwy politycznych 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: XI 1939, VI 1940, VII 1941, I 1942, II 1942, 1943 - postanowienia układu Sikorski–Majski 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nazwy politycznych organizacji należących do lewicy komunistycznej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzec czynniki, które miały wpływ na zmianę stanowiska Stalina wobec rządu londyńskiego - scharakteryzować plany Stalina wobec Polski

	<p>Siły Zbrojne na Zachodzie, rząd londyński, Polskie Państwo Podziemne</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienić różne przejawy działalności Polskiego Państwa Podziemnego w czasie II wojny światowej 	<p>i wojskowych organizacji wchodzących w skład Polskiego Państwa Podziemnego działających w kraju i na emigracji</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: tajne komplety, mały sabotaż, dywersja - związek między odkryciem grobów w Katyniu a zerwaniem stosunków dyplomatycznych między rządem londyńskim a ZSRR 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić okoliczności uformowania się polskiego rządu na wychodźstwie oraz Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie - przedstawić okoliczności, w jakich doszło do podpisania układu Sikorski–Majski - opowiedzieć o okolicznościach odkrycia masowych grobów w Katyniu - scharakteryzować różne przejawy działalności Polskiego Państwa Podziemnego w czasie II wojny światowej 	<p>organizację Polskiego Państwa Podziemnego w okresie II wojny światowej</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić działalność zbrojną Armii Krajowej 	
10. Powstanie warszawskie	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1 VIII 1944, 2 X 1944 - postać: Stanisława Mikołajczyka <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: godzina „W” <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić przyczyny 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cele akcji „Burza” - cele powstania warszawskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: akcja „Burza” - przyczyny niepowodzenia akcji „Burza” 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 12/13 X 1943, 1944, 3/4 I 1944 - postacie: Kazimierza Sosnkowskiego, Tadeusza Komorowskiego „Bora” <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić okoliczności powstania planu akcji „Burza” 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nazwy wojskowych organizacji należących do lewicy komunistycznej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiedzieć o przebiegu akcji „Burza” - opowiedzieć o przebiegu powstania 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić proces formowania polskich sił zbrojnych podporządkowanych lewicy komunistycznej - ocenić decyzję o wybuchu powstania

	<p>podjęcia decyzji o wybuchu powstania w Warszawie</p>	<p>- przyczyny klęski powstania warszawskiego</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>- określić stosunek sił Niemców i Polaków przed wybuchem powstania</p> <p>- przedstawić skutki powstania warszawskie</p>	<p>- przedstawić stosunek Stalina oraz aliantów zachodnich do powstania</p>	<p>warszawskiego</p> <p>- podać argumenty przemawiające za decyzją o wybuchu powstania i przeciw tej decyzji</p>	
<p>11. Sprawa polska w czasie II wojny światowej</p>	<p>Uczeń zna:</p> <p>- miejsca i daty najważniejszych bitew z udziałem wojsk polskich</p> <p>- decyzje konferencji teherańskiej i jałtańskiej w sprawie Polski</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>- pojęcie: zbrodnie wołyńska</p>	<p>Uczeń zna:</p> <p>- daty: 21/22 VII 1944, 31 XII 1944</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>- pojęcia: Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego (PKWN), <i>Manifest PKWN</i>, Rząd Tymczasowy Rzeczypospolitej Polskiej</p> <p>- dlaczego doszło do zbrodni wołyńskiej</p>	<p>Uczeń zna:</p> <p>- daty: 1943–1944, 1943, 1 I 1944, II 194</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>- pojęcia: Ukraińska Powstańcza Armia (UPA), linia Curzona, Krajowa Rada Narodowa (KRN)</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>- wyjaśnić program polityczny lewicy komunistycznej zawarty w <i>Manifeście PKWN</i></p> <p>- scharakteryzować stosunek polityków zachodnich do sprawy polskiej</p>	<p>Uczeń zna:</p> <p>- nazwy polskich jednostek wojskowych biorących udział w walkach na frontach II wojny światowej</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>- wpływ decyzji wielkich mocarstw na problem suwerenności państwa polskiego</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>- opisać reakcję Polaków na zbrodnię wołyńską</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <p>- przedstawić proces tworzenia władzy politycznej na ziemiach polskich przez lewicę komunistyczną</p> <p>- wyjaśnić znaczenie decyzji konferencji jałtańskiej dla przyszłości państwa polskiego</p>

<p>12. Świat po II wojnie światowej</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - datę: 1947–1991 - decyzje konferencji poczdamskiej w sprawie Niemiec i Polski - najważniejsze postanowienia Powszechnej deklaracji praw człowieka <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: Organizacja Narodów Zjednoczonych, żelazna kurtyna, zimna wojna <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazać na mapie granicę podziału Europy (żelazną kurtynę) 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - datę: VII–VIII 1945 - strukturę ONZ <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: Zgromadzenie Ogólne ONZ, Rada Bezpieczeństwa ONZ, demokracja ludowa - zasady funkcjonowania państw demokracji ludowej - związek między rozpadem koalicji antyhitlerowskiej a podziałem świata na dwa antagonistyczne bloki <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić przyczyny zimnej wojny 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: VI 1945, 1948, 1946, 1947 - postaci: Harry'ego Trumana, Clementa Attlee <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: denazyfikacja, sankcje, prawo weta, nacjonalizacja, doktryna Trumana, plan Marshalla <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić zasady doktryny Trumana - wyjaśnić, na czym polegał plan Marshalla 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bilans II wojny światowej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić okoliczności narodzin ONZ - scharakteryzować cele powołania ONZ oraz jej rolę - wskazać na mapie zdobycze terytorialne ZSRR 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować społeczne, gospodarcze i kulturowe skutki II wojny światowej - scharakteryzować wpływ doktryny Trumana na sytuację w powojennym świecie
<p>13. Podzielone Niemcy</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nazwy bloków polityczno-militarnych powstałych na Wschodzie i na Zachodzie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazać najważniejsze różnice 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: IX 1949, X 1949, 1949, 1955 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: blokada Berlina <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1945–1946, 1948 - postać: Konrada Adeuera <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: procesy norymberskie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przyczyny utworzenia 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nazwiska głównych polityków nazistowskich oskarżonych w procesach norymberskich <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - znaczenie procesów 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić kontrowersje związane z procesami w Norymberdze i przedstawić ich następstwa

	<p>między NRD i RFN</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazać na mapie państwa należące do NATO i Układu Warszawskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazać na mapie strefy okupacyjne w Niemczech - wyjaśnić okoliczności, w jakich doszło do blokady Berlina i wyjaśnić jej następstwa 	<p>NATO i Układu Warszawskiego</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić okoliczności ukształtowania się NATO i Układu Warszawskiego - scharakteryzować organizację i cele istnienia NATO i Układu Warszawskiego 	<p>norymberskich</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować sytuację polityczną i gospodarczą w powojennych Niemczech - przedstawić proces powstania dwóch państw niemieckich 	
<p>14. Na Zachodzie i za żelazną kurtyną</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1956, 1968 - postać: Nikity Chruszczowa - cechy stalinizmu <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: EWWiS, mur berliński, Praska Wiosna - symboliczne znaczenie istnienia muru berlińskiego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postać: Roberta Schumana - treść tajnego referatu Chruszczowa <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: plan Schumana, RWPG, gospodarka centralnie planowana, destalinizacja - cele powołania EWWiS oraz RWPG <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić, na czym polegała destalinizacja 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1949, 1952, 1953, 1961 - państwa założycielskie EWWiS <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: Radio Wolna Europa, doktryna Breżniewa <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić wpływ zasad gospodarki centralnie planowanej na gospodarki państw komunistycznych - przedstawić okoliczności, w jakich doszło do budowy muru berlińskiego 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić okoliczności ogłoszenia tajnego referatu Chruszczowa - scharakteryzować sytuację panującą na Węgrzech w okresie stalinizmu - przedstawić okoliczności, w jakich doszło do rewolucji węgierskiej, jej przebieg oraz okoliczności upadku - wyjaśnić, na czym polegała doktryna Breżniewa 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować sytuację panującą w Czechosłowacji w okresie stalinizmu - przedstawić okoliczności wybuchu, przebieg i zakończenie Praskiej Wiosny

15. Dekolonizacja po II wojnie światowej	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: dekolonizacja, neokolonializm <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazać na mapie Indie i Pakistan - wyjaśnić, w jaki sposób proces dekolonizacji wykorzystywały kraje Zachodu i Wschodu 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: apartheid, globalna Północ, globalne Południe - przyczyny procesu dekolonizacji <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić skutki procesu dekolonizacji 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1947, 1960 - postaci: Mahatmy Gandhiego, Nelsona Mandeli <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: Indochiny Francuskie, Trzeci Świat - przyczyny konfliktu między Indiami a Pakistanem <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować proces dekolonizacji po II wojnie światowej - wskazać na mapie Indochiny Francuskie i państwa, które powstały po ich rozpadzie 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić proces rozpadu Imperium Brytyjskiego na przykładzie Indii oraz proces rozpadu francuskiego imperium kolonialnego na przykładzie wojny w Indochinach - scharakteryzować politykę neokolonialną 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować proces dekolonizacji na przykładzie Afryki - ocenić proces dekolonizacji
--	---	--	--	---	---

Wymagania edukacyjne na oceny z historii w klasie 8 okres II rok szkolny 2023/24

(na podstawie materiałów udostępnionych przez GWO)

temat	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
16. Konflikty ziemnej wojny	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przyczyny wojny w Korei 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1950, 1953, 1957–1975, 1962, 1979–1989 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1948, 1949 - postać: Fidela Castro 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić przebieg kryzysu kubańskiego 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić okoliczności wybuchu i przebieg wojny w Wietnamie

	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienić skutki kryzysu kubańskiego - wyjaśnić przyczyny wybuchu wojny w Afganistanie 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przyczyny sukcesu komunistów walczących w Wietnamie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić okoliczności, w jakich doszło do wybuchu wojny w Korei - wyjaśnić przyczyny klęski Związku Radzieckiego podczas wojny w Afganistanie 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: „bambusowa kurtyna”, Wietkong, mudżahedin <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić przebieg wojny w Korei. - przedstawić okoliczności przejęcia władzy na Kubie przez komunistów 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawić międzynarodową reakcję na wojnę w Wietnamie 	
17. Konflikt na Bliskim Wschodzie	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - decyzje w sprawie Palestyny podjęte przez ONZ 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakres geograficzny obszaru określanego jako Bliski Wschód - państwa uczestniczące w ataku na Izrael <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: Organizacja Wyzwolenia Palestyny, wojna sześciodniowa - cele działalności OWP <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1948, 1948–1949, 1964, 1967 - postać: Jasera Arafata <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: , mandat, syjonizm <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić reakcje Palestyńczyków na migracje Żydów do Palestyny oraz na możliwość powstania na tym obszarze państwa 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazać przyczyny, które doprowadziły do powstania Izraela - przedstawić przebieg wojny arabsko-żydowskiej w latach 1948–1949 - dostrzec wpływ wojny na relacje między Żydami a Palestyńczykami - przedstawić okoliczności wybuchu i przebieg wojny sześciodniowej 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - znaczenie umowy Sykes–Picot dla relacji między Arabami a krajami zachodnimi <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować sytuację polityczną na Bliskim Wschodzie do czasów I wojny światowej

		<ul style="list-style-type: none"> - wskazać najważniejsze skutki wojny arabsko-żydowskiej, w tym terytorialne 	<p>żydowskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować poglądy Palestyńczyków i Żydów na temat własnego państwa w Palestynie 		
18. Chiny i Japonia po II wojnie światowej	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postać: Mao Zedonga (Mao Tse-tunga) <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: rewolucja kulturalna <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić sytuację polityczną i gospodarczą Japonii po II wojnie światowej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - główne założenia „wielkiego skoku naprzód” <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić działania podjęte z inicjatywy Mao Zedonga w ramach „wielkiego skoku naprzód” - wyjaśnić przyczyny klęski „wielkiego skoku naprzód” 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postać: generała Douglasa MacArthura - główne założenia maoizmu <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: komuny ludowe, czerwona gwardia, maoizm, rewolucja kulturalna <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować wpływ zmian gospodarczych w Chinach na życie mieszkańców państwa - scharakteryzować politykę USA wobec Japonii 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić okoliczności powstania Chińskiej Republiki Ludowej - scharakteryzować sytuację gospodarczą Chin w okresie rządów komunistów 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzec zasadnicze różnice w rozwoju Chin i Japonii
19. Podziemie niepodległościowe	<p>Uczeń zna</p> <ul style="list-style-type: none"> - powody, dla których żołnierze niezłomni kontynuowali walkę zbrojną po zakończeniu 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zarzuty stawiane przywódcom Polskiego Państwa Podziemnego podczas procesu 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 19 I 1945, 1947 - postacie: Leopolda Okulickiego, Jana 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postanowienia układu podpisanego między PKWN a ZSRR - instytucje wchodzące 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować działalność NKWD na ziemiach polskich - ocenić sens walki

	<p>wojny</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: podziemie niepodległościowe, żołnierze niezłomni (wyklęci) <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić działalność żołnierzy niezłomnych 	<p>szesnastu</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: proces szesnastu <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić, dlaczego Stalin i polscy komuniści dążyli do osłabienia Polskiego Państwa Podziemnego - przedstawić metody walki komunistów 	<p>Jankowskiego</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: oblawa augustowska, amnestia <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować organizację komunistycznego aparatu bezpieczeństwa - scharakteryzować straty poniesione przez naród i państwo polskie podczas II wojny światowej 	<p>w skład komunistycznego aparatu bezpieczeństwa</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - związek między działaniami Rosjan i polskich komunistów a decyzjami przywódców Armii Krajowej 	<p>prowadzonej przez żołnierzy niezłomnych</p>
20. Komuniści u władzy	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postać: Stanisława Mikołajczyka - decyzje w sprawie Polski podjęte na konferencji w Poczdamie - pytania zadane podczas referendum ludowego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: Ziemie Odzyskane, referendum - w jaki sposób komunistyczne władze 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: VI 1946, I 1947 - prawdziwe i sfałszowane wyniki referendum i wyborów - wyniki wyborów sfałszowanych przez komunistów <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: repatrianci, wysiedlenie, reforma rolna - przyczyny, które skłoniły rząd londyński do rozmów z polskimi 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przyczynę zaproponowanych zmian granic Polski <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej, akcja „Wisła” - charakter działań władz związanych z organizacją referendum ludowego i wyborów <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić okoliczności przejęcia władzy w Polsce przez komunistów - przedstawić organizację i przebieg referendum ludowego oraz wyborów w 1947 r. - scharakteryzować politykę władz komunistycznych wobec społeczeństwa 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udowodnić, że przejęcie władzy przez komunistów oznaczało zniewolenie Polski

	<p>staraly się zyskać poparcie w społeczeństwie</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazać na mapie zmiany terytorialne Polski po II wojnie światowej i porównać je z granicami przedwojennymi 	<p>komunistami</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienić najważniejsze reformy przeprowadzone przez władze komunistyczne 	<p>na ziemiach polskich po wojnie</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić politykę narodowościową nowej władzy wobec Niemców i Ukraińców 		
21. Stalinizm w Polsce	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postać: Bolesława Bieruta - zasady ustrojowe państwa polskiego sformułowane w Małej konstytucji <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: Mała konstytucja, Polska Zjednoczona Partia Robotnicza, PRL 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: II 1947, 1952 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: czasy stalinowskie, „wróg ludu”, socrealizm <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienić cechy charakterystyczne sztuki i architektury czasów socjalizmu 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1947–1949, XII 1948, 1948–1956. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: system monopartyjny, centralne planowanie, plan trzyletni, plan sześcioletni - na czym polegały przejawy zależności Polski od ZSRR - przyczyny prześladowania członków PSL przez komunistów <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować funkcjonowanie gospodarki w czasach stalinowskich 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: Zjednoczone Stronnictwo Ludowe, Państwowe Gospodarstwo Rolne, awans społeczny <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić budowanie podstaw ekonomicznych socjalizmu - przedstawić wpływ funkcjonowania gospodarki centralnie planowanej na życie przeciętnego mieszkańca Polski - scharakteryzować ustrój PRL po prowadzeniu konstytucji z 1952 r. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować proces konsolidacji władzy przez komunistów
22. Od stalinizmu	Uczeń zna:	Uczeń zna:	Uczeń zna:	Uczeń rozumie:	Uczeń potrafi:

do małej stabilizacji	<p>- daty: VI 1956, X 1956</p> <p>- postacie: Stefana Wyszyńskiego, Władysława Gomułki</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>- pojęcia: poznański Czerwiec, polski Październik, mała stabilizacja</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>- przedstawić genezę wydarzeń czerwcowych w Poznaniu</p> <p>- przedstawić genezę polskiego Października</p> <p>- wyjaśnić, dlaczego okres rządów Władysława Gomułki jest nazywany małą stabilizacją</p>	<p>- treść orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>- pojęcia: odwilż, destalinizacja</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>- podać przyczyny złagodzenia stalinowskiego terroru</p> <p>- przedstawić stanowisko i działania władz wobec robotników strajkujących w Poznaniu</p> <p>- wskazać główne problemy państwa polskiego za rządów Władysława Gomułki</p>	<p>- daty: 1948, 1953, 1965, 1970</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>- pojęcia: księża patrioci, KC PZPR</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>- przedstawić przebieg wydarzeń czerwcowych w Poznaniu</p> <p>- przedstawić przebieg polskiego Października</p>	<p>- znaczenie wydania orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich oraz układu o uznaniu granicy na Odrze i Nysie Łużyckiej</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>- przedstawić działania władz zmierzające do usunięcia wpływów Kościoła w Polsce</p> <p>- wyjaśnić stanowisko władz ZSRR wobec wydarzeń w Polsce</p> <p>- scharakteryzować przemiany polityczno-społeczne w Polsce w latach 1957–1970</p>	<p>- scharakteryzować relacje państwo – Kościół w okresie stalinowskim</p> <p>- ocenić różne postawy Polaków wobec orędzia z 1965 r.</p>
23. Od Gomułki do Gierka	<p>Uczeń zna:</p> <p>- daty: III 1968, XII 1970, VI 1976</p> <p>- postacie: Edwarda Gierka, Jacka Kuronia</p> <p>- cele opozycji PRL</p> <p>Uczeń rozumie:</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <p>- pojęcia: ZOMO, propaganda sukcesu, Komitet Obrony Robotników (KOR)</p> <p>- potrzebę powstania opozycji demokratycznej</p> <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <p>- datę: VI 1976</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>- pojęcie: pułapka kredytowa</p> <p>- przyczyny antysemickiej kampanii w PRL po wydarzeniach Marca</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <p>- pojęcia: „walka z syjonizmem, tzw. partyzanci</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>- scharakteryzować działania władz podjęte po wydarzeniach Marca 1968</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <p>- scharakteryzować i ocenić przemiany gospodarcze czasów Gierka</p> <p>- wyjaśnić wpływ wydarzeń czerwcowych 1976 r. na ukształtowanie się i działalność demokratycznej opozycji</p>

	<p>- pojęcia: Marzec 1968, Grudzień 1970</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>- przedstawić przyczyny wystąpień marcowych 1968 r.</p> <p>- przedstawić przyczyny wydarzeń grudniowych 1970 r.</p> <p>- przedstawić okoliczności wydarzeń Czerwca '76</p>	<p>- wyjaśnić okoliczności przejścia władzy przez Edwarda Gierka</p>	<p>1968</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>- przedstawić przebieg i skutki wystąpień marcowych 1968 r.</p> <p>- przedstawić przebieg wydarzeń grudniowych 1970 r.</p> <p>- przedstawić przebieg wydarzeń Czerwca '76</p>		<p>polskiej inteligencji</p>
24. „Solidarność”	<p>Uczeń zna:</p> <p>- datę: 31 VIII 1980</p> <p>- postacie: Jana Pawła II (Karola Wojtyły), Lecha Wałęsy, Anny Walentynowicz</p> <p>- najważniejsze postulaty sformułowane przez MKS</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>- pojęcia: Międzyzakładowy Komitet Strajkowy (MKS), 21 postulatów, porozumienia sierpniowe, NSZZ „Solidarność”</p>	<p>Uczeń zna:</p> <p>- daty: 1978, VIII 1980</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>- moralną, społeczną i polityczną wymowę pojęcia <i>solidarność</i></p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>- przedstawić sytuację gospodarczą Polski w 1980 r.</p> <p>- wskazać różnice między wystąpieniem robotniczym z sierpnia 1980 r. a wcześniejszymi wystąpieniami</p>	<p>Uczeń zna:</p> <p>- daty: 1977, 1979</p> <p>- wybitnych przedstawicieli kultury polskiej epoki Gomułki i Gierka</p> <p>- formy działań podejmowanych przez opozycję demokratyczną w epoce Gierka</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>- pojęcie: KSS KOR</p> <p>- rolę, jaką kulturze przypisywała władza komunistyczna</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <p>- wpływ wyboru papieża Polaka na powolny upadek systemu komunistycznego w Polsce</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>- opowiedzieć o dokonaniach przedstawicieli polskiej kultury w kraju i na emigracji</p> <p>- przedstawić reakcję ZSRR na działalność „Solidarności”</p> <p>- scharakteryzować politykę władz</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <p>- wyjaśnić, jaki wpływ na społeczeństwo miała działalność KSS KOR</p> <p>- omówić przygotowania władz komunistycznych do rozprawy z „Solidarnością”</p>

			<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić okoliczności i skutki wybuchu niezadowolenia społecznego w sierpniu 1980 r. - opisać okoliczności powstania NSZZ „Solidarność” 	komunistycznych wobec „Solidarności”	
25. Stan wojenny	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - datę: 13 XII 1981 - postacie: Wojciecha Jaruzelskiego, Jerzego Popiełuszki - okoliczności wprowadzenia stanu wojennego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: stan wojenny - przyczyny wprowadzenia stanu wojennego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiedzieć o wydarzeniach w kopalni „Wujek” - wymienić metody 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - okoliczności wprowadzenia stanu wojennego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienić ograniczenia nałożone na obywateli podczas stanu wojennego - podać przykłady oporu społeczeństwa wobec władz w czasie stanu wojennego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1983, 1984 - przykłady działań podejmowanych przez podziemną „Solidarność” <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: „długi marsz” - dlaczego władze zdecydowały się znieść stan wojenny <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić, w czym przejawiało się funkcjonowanie stanu wojennego 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dlaczego podziemna „Solidarność” nie dążyła do konfrontacji siłowej z władzą <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić, dlaczego działacze „Solidarności” zdecydowali się na kontynuowanie oporu wobec władz - przedstawić różne postawy społeczeństwa polskiego wobec stanu wojennego - wyjaśnić okoliczności śmierci księdza Jerzego Popiełuszki 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podjąć próbę oceny decyzji o wprowadzeniu stanu wojennego

	represji stosowanych przez władze				
26. Upadek PRL	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: II–IV 1989, VI 1989 - postać: Michaiła Gorbaczowa - główne postanowienia obrad okrągłego stołu <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: rozmowy okrągłego stołu, porozumienia okrągłego stołu, Jesień Narodów, III Rzeczpospolita <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić, jak doszło do powstania rządu Tadeusza Mazowieckiego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przyczyny, które skłoniły komunistów do podjęcia rozmów z opozycją - najważniejszych uczestników obrad okrągłego stołu - wyniki pierwszych częściowo wolnych wyborów do sejm i senatu <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienić decyzje podjęte przez sejm w XII 1989 r. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1983, 1988, XII 1989 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - znaczenie obrad okrągłego stołu <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić sytuację polityczną w Polsce w latach 1983–1989 - opisać działania podjęte przez „Solidarność” w ramach kampanii przed wyborami w 1989 r. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - znaczenie decyzji o wyborze do rozmów stołu w kształcie okręgu <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić okoliczności, w jakich doszło od rozmów okrągłego stołu - scharakteryzować i ocenić postanowienia okrągłego stołu 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić proces upadku PRL - odnieść się do różnych współczesnych opinii na temat obrad okrągłego stołu
27. Rozpad ZSRR	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - datę: XII 1991 - postacie: Ronalda Reagana, Michaiła Gorbaczowa <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: pierestrojka, głasnost 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postać: Borysa Jelcyna <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienić działania Zachodu zmierzające do uzyskania przewagi nad Wschodem - przedstawić 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1985, 1986, 1990 - główne przyczyny słabości ZSRR w latach 80. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: wyścig zbrojeń, porozumienie białowieskie, Federacja 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przyczyny, które doprowadziły do odprężenia w relacjach między Wschodem a Zachodem - postanowienia porozumienia białowieskiego 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować relacje między Wschodem a Zachodem po zakończeniu II wojny światowej - scharakteryzować funkcjonowanie ustroju komunistycznego na przykładzie ZSRR

	<p>- cele wprowadzenia reform podjętych przez Michaiła Gorbaczowa</p>	<p>okoliczności dojścia do władzy Michaiła Gorbaczowa</p> <p>- wskazać na mapie państwa powstałe w wyniku rozpadu ZSRR</p>	<p>Rosyjska</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>- przedstawić okoliczności, w jakich doszło do zakończenia okresu odprężenia</p> <p>- scharakteryzować plany reformatorskie Michaiła Gorbaczowa</p> <p>- przedstawić okoliczności katastrofy w elektrowni atomowej w Czarnobylu i jej wpływ na relacje między społeczeństwem a władzą</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <p>-znaczenie rozpadu ZSRR dla dalszych losów politycznych świata</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>- przedstawić okoliczności wystąpienia Litwy z ZSRR</p> <p>- scharakteryzować sytuację polityczną w ZSRR w 1990 r.</p>	
28. Jesień Narodów	<p>Uczeń zna:</p> <p>- nazwy państw, w których doszło do procesów określanych jako Jesień Narodów</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>- pojęcie: Jesień Narodów (Jesień Ludów)</p>	<p>Uczeń zna:</p> <p>- postacie: Vaclava Havla, Helmuta Kohla</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>- pojęcie: aksamitna rewolucja</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>- wskazać różnice w sposobie przejmowania władzy przez demokratyczną opozycję w różnych krajach Europy Środkowo-Wschodniej</p>	<p>Uczeń zna:</p> <p>- daty: 1991,1993</p> <p>- pojęcie: Konferencja dwa plus cztery</p> <p>- czynniki, które przyczyniły się do osłabienia zależności komunistycznych państw od ZSRR</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>- scharakteryzować sytuację polityczną w Europie Środkowo-Wschodniej w 1989 r.</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <p>- pojęcia: obrady trójkątnego stołu, Karta 77</p> <p>- znaczenie zmian, do jakich doszło w Europie Środkowo-Wschodniej w wyniku Jesieni Narodów</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>- przedstawić przebieg Jesieni Narodów w krajach Europy Środkowo-Wschodniej</p> <p>- ocenić znaczenie</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <p>- dostrzec polityczne implikacje związane ze zjednoczeniem Niemiec</p> <p>- ocenić rolę Helmuta Kohla w procesie jednoczenia Niemiec</p>

			- przedstawić proces jednoczenia Niemiec	Jesieni Narodów dla mieszkańców Europy	
29. Chiny mocarstwem	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - główne problemy współczesnych Chin <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić przyczyny masakry na placu Bramy Niebiańskiego Spokoju (Tiananmen) 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postać: Deng Xiaopinga <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić przyczyny i przedstawić skalę problemów współczesnych Chin 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1976, 1978, VI 1989 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: socjalistyczna gospodarka wolnorynkowa - na czym polega socjalizm o chińskiej specyfice <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić okoliczności dojścia do władzy Deng Xiaopinga - opisać sytuację w Chinach po masakrze na placu Tiananmen - scharakteryzować zmiany gospodarcze, jakim podlegały Chiny po 1990 r. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - skutki reform dokonanych za rządów Deng Xiaopinga <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować program polityczny i gospodarczy Deng Xiaopinga - porównać Chiny za rządów Mao Zedonga i Chiny Deng Xiaopinga - przedstawić przebieg wydarzeń na placu Tiananmen 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzec etyczne problemy wynikające ze współpracy politycznej i ekonomicznej między państwami demokratycznymi a Chinami - wypowiadać się na temat kierunku rozwoju współczesnych Chin
30. Bliski Wschód na przełomie XX i XXI wieku	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - datę: 11 IX 2001 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: islamizm (fundamentalizm islamski), terroryzm 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czas trwania wojny w Afganistanie i wojen w Iraku <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: Al-Kaida, Autonomia 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postaci: Osamy bin Ladena, George'a Busha, Saddama Husajna <ul style="list-style-type: none"> - warunki porozumienia podpisanego między OWP i Izraelem 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - okoliczności i przyczyny narodzin ideologii panarabizmu <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: panarabizm, 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określić wpływ wojny z terroryzmem na państwa i społeczeństwa krajów arabskich i krajów zachodnich - ocenić wojnę z terroryzmem pod

	<p>- motywy postępowania islamistów i terrorystów</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>- wyjaśnić przyczyny narodzin ideologii islamizmu</p>	<p>Palestyńska</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny niepowodzenia panarabizmu • wskazać na mapie zasięg Autonomii Palestyńskiej 	<p>Uczeń rozumie:</p> <p>- pojęcia: wojna z terroryzmem, broń masowego rażenia, Kurdowie</p> <p>- dlaczego porozumienie o utworzeniu Autonomii Palestyńskiej nie zakończyło konfliktu arabsko-izraelskiego</p>	<p>pierwsza intifada, druga intifada</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>- scharakteryzować wojnę z terroryzmem</p> <p>- dostrzec różne aspekty wojny z terroryzmem prowadzonej przez kraje Zachodu</p> <p>- scharakteryzować współczesne relacje między Arabami a Żydami</p>	<p>względem jej efektów</p>
<p>31. Integracja europejska</p>	<p>Uczeń zna:</p> <p>- nazwy kolejnych organizacji utworzonych w ramach procesu integracji europejskiej</p> <p>- filary Unii Europejskiej</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>- wymienić główne przyczyny integracji europejskiej</p>	<p>Uczeń zna:</p> <p>- daty: 1952, 1957, 1993</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>- pojęcia: traktat z Maastricht (traktat o Unii Europejskiej)</p> <p>- potrzebę integracji europejskiej jako sposobu rozwiązania problemów politycznych i gospodarczych Europy po II wojnie światowej</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <p>- pojęcia: traktaty rzymskie, Europejska Wspólnota Energii Atomowej (Euratom), Wspólnota Europejska (WE)</p> <p>- wpływ wojen w byłej Jugosławii na przyspieszenie procesów integracyjnych na wschodzie Europy</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>- przedstawić poglądy eurosceptyków na proces integracji oraz na Unię Europejską</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <p>- podłoże konfliktu w byłej Jugosławii</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>- przedstawić etapy integracji europejskiej</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <p>- przedstawić okoliczności, w jakich do procesów integracyjnych zostały włączone kraje postkomunistyczne</p>

<p>32. Dzisiejszy świat</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: kultura masowa, globalizacja, konsumpcjonizm <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić, na czym polega kultura masowa - podać przykłady, w jaki sposób globalizacja wpływa na nasze życie 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: rewolucja technologiczna, rewolucja naukowo-technologiczna, społeczeństwo informacyjne, globaliści, antyglobaliści <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienić społeczne skutki rewolucji naukowo-technologicznej - wskazać najważniejsze cechy społeczeństwa informacyjnego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - różne przejawy procesu globalizacji <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: epoka postindustrialna <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazać najważniejsze zmiany w życiu człowieka i społeczeństwa wywołane każdą z rewolucji związanych z postępem w nauce i technice - scharakteryzować proces globalizacji w wymiarze ekonomicznym, politycznym i kulturowym 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - argumenty zwolenników i przeciwników procesu globalizacji <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować wszystkie typy rewolucji związanych z postępem w nauce i technice - scharakteryzować przemiany polityczne na świecie po upadku ZSRR 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wypowiedzieć się w dyskusji na temat globalizacji - ocenić zmiany zachodzące we współczesnym świecie
<p>33. Polska w NATO i Unii Europejskiej</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1999, 1 V 2004 <p>- założenia ustrojowe państwa polskiego w myśl Małej konstytucji i Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić, z czego wynikał konflikt wśród 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postać: Leszka Balcerowicza <p>- główne trudności III Rzeczypospolitej</p> <p>- założenia polskiej polityki zagranicznej w okresie II Rzeczypospolitej i w czasach PRL</p> <p>Uczeń rozumie:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1990, 1991, 1992, 1994, 1997 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - społeczne skutki zmian politycznych i gospodarczych zachodzących w Polsce po 1989 r. - znaczenie przystąpienia Polski do NATO i do Unii Europejskiej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - główne elementy programów ruchów liberalnego i narodowo-katolickiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić przemiany, jakie zachodziły na polskiej scenie politycznej po 1989 r. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić ewolucję ustrojową państwa polskiego w latach 90. - ocenić polityczne i społeczne skutki zwrotu na Zachód

	<p>przedstawiciele opozycji określany jako „wojna na górze”</p>	<p>- pojęcia: plan Balcerowicza, wolny rynek, Mała konstytucja, zwrot na Zachód</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>- wyjaśnić założenia planu Balcerowicza i wymieni jego skutki</p> <p>- wyjaśnić, dlaczego po 1989 r. Polska zdecydowała się dokonać zwrotu na Zachód</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <p>- wyjaśnić, z czego wynikał szok mieszkańców Polski związany z przemianami politycznymi po 1989</p> <p>- przedstawić okoliczności, w jakich doszło do wyborów prezydenckich i pierwszych w pełni wolnych wyborów do sejmu i senatu</p> <p>- scharakteryzować przemiany gospodarcze w Polsce po 1989 r.</p>	<p>- dostrzec wpływ konfliktów związanych z „wojną na górze” na polską scenę polityczną</p> <p>- wyjaśnić, czym było uwłaszczenie nomenklatury</p>	
--	---	--	--	--	--